

ԱՐԵՎԱՆՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԶԵՆՈՒՄԻ ԵՐ ԶԵՆՈՒՄ ԵՐ ԶԵՆՈՒՄ

Յ. Գ. ՍՊԱՆՍԵԱՆ

Համարատու — Տնօրէն

Տ Ա Ր Ե Դ Ի Ն Կ Ա Ն Ի Կ

ԻԶՄԻՐ Օտ. ակի 1
ԳՈՒՐԱՐ . . . Մշակայն 6
ՕՏԵՐ ԵՐԿԻՐ . Զորանք 23

Ս Ա Ն Ո Ւ Յ Ա Դ Ի Ն

5 Կրտսէ տղա ՄԵՆԱԳԵՍ
2 Կրտսէ . . . ԵՐԵՎԱՆ
60 Կարա . . . ԵՐԵՎԱՆ

Չ. Գ. ՊԱՆՍԵԱՆ

Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ, Կրտսէորին բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վաճառքի համար գործերը : Շիշեֆելտ Գառնտի Զինկըրարա Ֆերմանտ

Արեւ Ե գրութեան, յոգուած կամ նամակ, որ ուղարկի ՏԵՐԱՆՈՅՍԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը դրուի : Եւ վեր կան թիւ 17.

ԻԶՄԻՐ. ԶԵՆՈՒՄ 50 ՄԱՅԻՍ 11 33ԻՆԵՍ

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԹԱՂԱԳԵՏՈՒԹԻՒՆՔ

Յայտնի է թէ, քաղաքիս կոյսերը մարդիկ և նորոգելու համար թողապետութեան երկու շրջանակները մեծ եռանդ մը ցոյց տուին, և արդէն երկար տառնէ ի վեր քաղաքին ամեն կողմը շատ փոփոխութիւններ մէջ կոյս-նոյնները բացուած են : Բայց զբ-բաղութիւնն չունի որ, միայն բացուած են այդ կոյսնոյններն, առանց նորոգութեան փոխ տա-նելու Ժամ առաջ ծածկելու այն-պիսի եղանակի մը մէջ, որ բը-նականաբար օգտուին չեմու-թեան պատճառաւ քաղաքին կլիման տարօրէն կ'աղակտնի ի վնաս հանրային առողջութեան Արդէն, ինչպէս աւելի վարդ պի-տի տեսնենք, այս անպատեհա-ւթիւնն իր ցուալի որդիներն ու-նեցած է : Բայց քաղաքացիութեան գործերը այս կերպի օգտուելու տակին վնաս կ'արտադրէ : Ահա թէ այս մասին ինչ կրնէ տեղ-ւոյ պայտանական լրագրիչը. — «Մեր քաղաքի կոյսերը երկու տարիներու համար, քաղաքա-պետութեան շրջանակաց» հան-րային առողջութեան ապահու-ման նպատակաւ ձեռք առած միջոցները գտնած և վնաս այս-հարկահաւորութիւնները բլրած է-ինք : Մակայն թողապետութեան իրենց այդ ձեռնարկութիւնը կա-նանաւոր եղանակաւ չլինարով ի գործ դնել, ինչ մ'անպատե-հութեանց և այլու» գտնադատա-նաց տեղի առած են : Կոյսերի-ներու նորոգութեան մասին ե-ղած նշանակելն ու կանոնը ոչո-ղութեան շտապարի : Եթէ մէկ օրուան մէջ առ շափ մէկը եր-կայնութեան մէջ կոյսի չլինել կա-րելի է, այդ օրուան մէջ այն-քան մէկը կոյսերի բնակ պետք է, մինչեւ քաղաքացիութե-անք մէկ օրուան մէջ այնքան կոյսերի կը բնակ, զոր տան օրուան մէջ նորոգել հազիւ կա-րելի է, և այս եղանակաւ պատ-ճառ կըլլայ մեծաւայ թաղերու օդն աղակաւնելու :

Ներկայ եղանակն այսինքն ամբողջ տարեկան ամբողջ շա-րանակ համար լինել մինչ քա-ղաքացիութեան ինքն ալ գի-տէ, անխոյժ մնալուն համար խիստ կը ցաւինք : Մինչ մէկ կողմանէ մենք այս կայսութեան ծանրակշռութիւնը տեսնելով, իս-նուն հանրային առողջութեան կ'աղաքարենք թաղապետու-թեանց, միւս կողմանէ լսելինը որ քաղաքիս բոլորներն այս կե-տին համար տեղեկութիւններ մա-տուցել են կառավարութեան :

Տեղեկագիրները կրնն որ, կո-յսերը երկու նորոգութեան այս անպատեհ կերպին պատճառա-քաղաքին օդն աղակաւնելով, քանի մ'անձեր հա-հա հիւանդ-գութիւնն ալ տուող-գաղապետութեան և աղակա-ւնէն զոյանայը բժշկական փո-շնորով ստուգուած բլրաք կ'ա-պահանջուի : Բայց քաղաքի օդը չ'ա-պահանջուի և հանրային առող-ջութիւնն ամեն կերպով ապա-հովորտ համար քաղաքացիութե-անք մեր բազմաւոր ուշադրու-թեան չ'առնելը չենք կրնար բ-սել, սակայն առաջ չենք գիտել թէ, ձեռք առնուած այս մի-ջոցներուն կամ ձեռնարկութեան ներքին նկատմամբ ինչ ընդ-պետք ենք գործածել : Արդ, մէկ քանի հարկի հաղար բնա-կիչ պարունակող իրարի օդին աղակաւնութեան պատճառներն անպատեհ անհետաքննելու և այսպէս հանրային առողջութեան ապահովելու համար քաղաք-պետութեան կ'աղաքարենք : Իսկ եթէ մէկ քանի օրուան մէջ կրկին անպատեհութեանց զոյու-թիւնն ունենան ստուգենք, կը-յայտարարենք որ յանուն հասա-րակաց առողջութեան օրիշ կերպ ընդ պիտի գործածենք» :

Գառնտի վերաբ. կառավարիչ Նաչիս փաշա, իր հետ գտնուող պաշտօնէից հետ միասնաբ-բայով իր առաջին քաղաքի վե-րադարձաւ Այսթան, ուր գա-յած էր ինչ ինչ բարենորոգու-թիւններ և կարգադրութիւններ ընելու համար :

Հանրային շինութեան նախա-րարութեան օրոյնմբ, հետեւեալ պաշտօնական փոխութիւններն եղան. Իզմիր Բասապա երկու-թուղայն կայսերական դամբար-նալի մէջ Վէյ չայտար փաշա—Իզմիր երկաթուղայն գոմիսեր կոյսեցաւ :

Արմենակ Էֆէնտի, Իզմիրի Բարափին ընկերութեան մօտ գոմիսեր և միանգամայն Իզմիր—Այսթան երկաթուղայն մօտ փոխ-գոմիսեր, Իզմիր—Բասապա եր-կաթուղայն կայսերական գոմի-սեր կոյսեցաւ :

Հանրային շինութեանց պաշ-տօնական մէջ երկաթուղայն տեսչութեանց մէջ պաշտօն վա-րող Շեմս Էֆէնտի, Իզմիրի Բարափին ընկերութեան մօտ գո-միսեր կոյսեցաւ :

Մայրաքաղաքին հասած լու-րերը կիմնջունք թէ, Եանհա Հայկի ի Էֆէնտի, Իզմիրի ծո-վածային մէջ նաւարկութեան մենաշնորհ կրկին ստացել է, զոր ասկէ առաջ ստացել է զոր

սակայն Անգլիական դեպարտա-տան միջամտութեամբ կորուստ-էր : Այս գործին համար արա-քին գործող պաշտօնական մէջ մասնաւորով մի կարգաւ է, անգամ ունենալով նաեւ Անգլի-գետական տան կողմէ մէկը : Մասնաւորով յետ երկար խոր-հրդակցութեան օրոյնք է, Անգ-լիոյ գետական տան հաւանու-թեամբ, որ Եանհա Էֆէ, կրկին վերադառնայ այդ մենաշնորհ, պայմանաւ սակայն որ ծախ-սուած ձօնի Էնկերութեան ձեռ-քը գտնուող բոլոր նաւերն և այլ ստանց վերաբերեալ ինչքեր :

Սա կէտը բացորոշ չէ թէ, թէ այս կերպով միմիայն անգ-լիացի կամ օտարազգի ընկերու-թիւն մ'արտօնութիւն չ'օրհա-նենայ նաւարկել մեր ծովա-ծոցին մէջ, եթէ ոչ օրիշ օս-մանցի ընկերութիւններն ալ, սա-կայն քանի որ Մէ-ճի-ճի բառը կրկին կը գործածուի, թող կու-տայ նշանակել թէ, քաղաքա-կապէս Եանհա Էֆէնտի վերա-պահուած է նաւարկութեան թողութեան ինչք :

Եանհա Էֆէնտի արդէն վե-րադարձած է Իզմիր :

Գարբիէ Էֆէ, ճշմարտութեան բաւարար օրէ ի վեր հի-ւանդութեամբ տուտակելէ ետեւ երկաթուղայն առաջին օր մահ-կանացուն կրկին ծեր հասակին մէջ : Յուրակաւորութեան հան-դէպը նայն օրը կատարուեցաւ հանդուցելի գրից վայելուչ ե-ղանակաւ : Գարափին ընկերու-թիւնը, որուն Գարբիէ Էֆէնտի գործակալութեան էր կառավարու-թեան մօտ, նոյնպէս Սպանիոյ հիւպատոսարանը, որուն նմանա-պէս թարգման էր, Էֆէնտի գրից էին ի պատիւ հանդու-ցելոյն յուրակաւորութեան :

Ներկայ էին զանազան նշանա-ւոր անձինք և քաղաքի պատ-ուաւոր հասարակութեան բաղ-մութիւն մը, Ենկերացի մէջ կը-տիրական արարողութիւնը լրա-նայէ ետեւ, մեծ Մարաբիտ օւ-ղա Արփիարեան գեղեցիկ դամ-բանական մ'արտասանելով հոն-գուցելոյն բարեմանութիւններն ու ընտիր ձրբերը նշանակել : Որմէ ետեւ, մասնական ուխտին վերաբերող չորս անձինք, որոց կը վերաբերէր նաեւ Գարբիէ Է-ֆէնտի, հանգուցելոյն դադարն առաջնորդեցին զէպի եկեղեց-ւոյ դուռն, ուրկէ դէպի գե-րեղման : Անք եւս ընտիր դամ-բանական մ'արտասանելով մեծ. Յ. Դ. Փափազեան Էֆէնտի, և մասնք իրենց ուխտին համաձայն արարողութիւններ կատարեցին հանգուցելոյն գերեղման վրայ, ի մէջ այլոց կրնայ նշանակել գերեղման վերեւ միտնելի ճիւղ մը տնկուիլը, որ նշան է

հանձնելի դարձուցնելու, այս-ինքն յախտնականութեան : Գարբիէ Էֆէ, ճշմարտութեան, մեծ և պատուաւոր դիրք մը բռնած էր քաղաքի հասա-րակութեան մէջ : Կրթեալ և ուսուցիչ հետեւորար տէր էր ընտիր յապկութեանց : Բաւական պաշտօններ վարած է կառավա-րութեան մօտ և դատարանաց մէջ : Վերջին անգամ Սպանիոյ հիւպատոսարանի թարգմանու-թեան և համագումարի Գարա-փի ընկերութեան գործակալութեան պաշտօն կը կատարէր : Իզմիրի հասարակութիւնն ընտիր քաղա-քացի մը կորսնցուց Գարբիէ Է-ֆէնտի ճշմարտութեան մահ-ուամբ :

Բաղաքի հանրածոփ անգ-լիացի փոխառականներն Պ. Ճօնի որ համանուն նաւային Էնկերու-թեան գլխաւորն էր միանգա-մայն, երկէ առաջին ինչքինը տանիքն փոք նեւերով կըմու-նի : Անկումէն դիտել վրայ գո-յացած վերքը ծանր բլրակա-մահն անմիջական կըլլայ գրէթէ-ձօնի, քանի մ'առնէն ի վեր ուղեգային հիւանդութեան մը զոհ դացած, և հետեւաբար հի-ւանդանոցի մը մէջ մասնաւորա-պէս կրկնամահ էր, բայց վերջին օրերս, իր այդ պատապարանք թողով տուն կը վերադառնայ, և այդ ցաւալի դէպքին այս-ինքն իր կորստեան տեղի կուտայ :

Պ. ժ. Ֆոնտի, որ քաղաքիս անգլիացի նշանաւոր վաճառա-կաններն էին էր, չ'իտացուիլ տակաւին ինչ պատճառաւ անձ-նապաւնութեան զոհ եղել է : Վերջին Մեօքէ գտնուած միջո-ցին, իր փոխարին հարուածով մը վերջ կուտայ իր կենաց :

Ամայս 22ին Ուրալի մէջ սուռ-տիկ գետնաշարժ մը եղել է, բայց բարեբաղդաբար փնա չէ պատահել :

Թիբէի մէջ ալ ամայս 24ին երեք անգամ գետնաշարժ եղել է. փնա չէ պ :

Էօսէմիլի մօտ Ատը Կիտի գիւ-ղակին մէջ տաճիկ կին մը ձիթե-նի մը վրայ կախուած կ'աւտուի :

Պերկամային կըբերն թէ, եր-կու օր շարունակ սուտիկ հողմ և փոթորիկ ընելով Թէքթէ, Չամ Սուլու և Դըբանը գիւղակե-րուն մշակութեանց մեծ մասը փնասուէր է :

Մէնէմէնի մէջ չորս տարեկան տղեկ մը սայլի մը տակ մնալով կըճղուի : Սայլապանը կըճեր-բակուի :

Այսինքն երկաթուղայն ընդ-ստարէն Պ. Բրքի, որ քանի մը տառնէ ի վեր Պոլսի կը գտնուի, քաղաքս վերադարձած է :

Գալ Ստոյի մէջ Հայ անհատ մը սպանուած կը գտնուի, որուն մէկ յետք մնալովն բաժնուած և փշի ալ չ'ունի մը կատարու-ծ եղել է :

Գալսի մօտ համագումարի թարգմանու-թեան և համագումարի Գարա-փի ընկերութեան գործակալութեան պաշտօն կը կատարէր : Իզմիրի հասարակութիւնն ընտիր քաղա-քացի մը կորսնցուց Գարբիէ Է-ֆէնտի ճշմարտութեան մահ-ուամբ :

Մեր քաղաքի մարտանս վե-րապետ անուանուած է Միւ-հետին Պէյ : Սորա նախորդ-Հաճի Բոյիտ Էֆէնտի օրով, որ այժմ Հիւանդ վերակրթի Տէֆ-թիստար կոչուած է, և որ տաս տարեկան ի վեր քաղաքի մար-տանս վերապետութեան պաշ-տօնը կը վարէր, մարտանս հա-տիվը տարեկան 33,000 օսման-եան օսկի ևս աւելցել է : Պե-տութեան գանձն այսպիսի ար-ձանաւոր պաշտօնէից ցնորհիւ բարեկեցելով, կայսերական կա-ռավարութեան իրօք կը զննա-տէ դնուաւ տեղի բարձր պաշ-տօններու հաւցունելով և վարձա-տրելով զանեք :

Ժամանակէ մ'ի վեր հրէայ եւ իրաւարդ մ'ի Հայ աղիկ մը իրարու սիրահարուած բլրակով անցեալ օր կ'ամուսնանան, հրե-ային, որ իտալական հպատակ մ'ի կըսուի, հիւպատոսարանի միջոցաւ :

Մեր օգոստոսիս, վեհապետ Սուլթան Ապալիւ Համիտ Բ կոյս-տի ծննդեան տարեդարձին հան-դէսն երկի իրկուսն կատարելու համար ցրեկը թողանութիւնը արձակուեցան թէ, բայց քիչ մը վերջ հեռագիր հասնելով Կ. Պոլսէն կ'իմացունէր թէ, այս ի-րկուսն պիտի կատարի, հետեւա-բար այս գիշեր տեղի պիտի ու-նենայ Նորին Վեհապետութեան երկանիկ ծննդեան տարեդարձի տօնախմբութիւնը :

Գառնտի երկաթուղայնութեան վերապետ Երկի Պէյի հայր, և Սպանիոյ երկաթուղայն գոմի-սեր միտալ Բէյաթ Պէյ, որ աչքի հիւանդութիւն մը դար-մանելու համար Բարիկ դադա-ծ է, այս անգամ հետադարձ է քաղաքս, թէ մինչեւ բոլոր-վին կուրացած կը վարձէր ինքը-զինքը, փոխադարձ գործողու-թիւններէ ետեւ Բարիկ բժշկ-ներն յաջողէր են կատարելապէս բժշկել իւր աչքերը :

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ԵՒ ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

662200

ԼՈՒՏՐԱ, 5 Յունիս. Այս օրուան լրագիրը կը ծանուցանեն թէ, Անգլիոյ և Գաղղիոյ կառուվարութեանց միջեւ, եզրկտակային գործող համար գումարելի Դեսպանախորհրդոյ մասին բանակցութիւնը կը շարունակեն:

ՀԱՆԼԵՊ, 6 Յունիս. Այս առաւօտ ժամ 6, 35 վ. բաւական ստատիկ գեանաշարժի ցնցում մը զգացուեցաւ այս տեղ, վեց մանրերորդի չափ տեսցաւ. Արեւելքէն դէպի Արեւմուտք էր ցնցման ուղղութիւնը. շարժումը ցնցողական էր: Բաղաւրին մէջ պատահար մը չեղաւ:

ՊԵՂԻՍԱՆ, 6 Յունիս. Սերպիոյ կառավարութիւնն հրաման քրաւիր Սոֆիա գետնուղ գործակատարին, որ գոհունակութիւն ինզրէ Պոլկարիոյ կառավարութեան, այն անընդհատ արշաւանաց համար՝ զորս կընեն Պուկար հրոսակաւորներ Սերպիոյ հողին վրայ:

ՓԱՐԻԶ, 6 Յունիս. Թան լրագիրը կ'ապահովէ թէ, Աւստրիա և Ալմանիա խոստացէր են, Դեսպանախորհրդոյ մէջ պաշտպան կանգնել թուրքիոյ Նեպոլիտի վրայ ունեցած իրաւանց:

ԼՈՒՏՐԱ, 6 Յունիս. Այս առաւօտ 8 է. Նիւու լրագիրն երկար յօդուած մը կը հրատարակէ Դեսպանախորհրդոյ ինզրոյն վրայ և ժամանորայէս այն բանակցութեանց՝ որք կըլլան առաջիմ Անգլիոյ և Ֆրանսիոյ միջեւ Մամլոյ մի մասին ցուցած այն երկուցը, թէ այդ բանակցութիւնը Անգլիոյ շահուց մը նախակար դարձուած մ'առած են, ջրելէ ետեւ՝ կը հաստատեն թէ, ընդհակառակն, այդ բանակցութիւնը կը շարունակեն և թէ միշտ բարեկամական կերպով կըլլան, առանց երբեք ընդհատելու:

ԹԵՐԹՈՆ

ԱՐԵՎԼՈՍԻ

ՆՈՐԱՆԵՐ ԵՒ ԱՄԵՆԻԱ

Միտակ ապրիլ... լաւ, թող այդպէս լինի, քանի որ ձեր երջան, կու՞թիւնն առանձնութեան մէջ կը նկատուի, պիտի աշխատիմ համադրուի Պ. հորեղբայր որ իր սկսած ձեռնարկն յետագայէ... լաւ, թողայդ պէս լինի... հիմա երջանիկ էք:

— Այո՛, պատասխանեց Ամելիա առանց աչքը վերցնելու:

— Գիշեր բարի, յարեց երիտասարդն զրան ուղղելով:

— Ամելիա ոտք ետեւ և չիւթուած թեամբ երկու քայլ առնելով դէպ ի հօրեղբորդին թո՞թովեց:

— Ո՛րք կ'երթար:

— Պատասխարութիւն մը ունէի զոր կատարած կը համարիմ, փափաք մը ունէի զոր պատկուած կը կարծեմ ձեզ երջանիկ տեսնելով:

— Իսկ դուք ալ ուրախ էք հիմա, կրկնեց երիտասարդուհին Արամիոյ երուանդի թողած թիկնաթոռին կոթնելով, այնքան ուժեղափ եղած էր այն վերջին հարցումներու միջոցին:

— Իմ ուրախութեան ստուգութիւնը, պատասխանեց երուանդ, ձեր երջանկութեան ճշմարտութեանը կը հաստատուի:

ԼՈՒՏՐԱ, 6 Յունիս. 8 է. Նիւու լրագիրը հաստատեց թէ, Դեսպանախորհրդոյ վերաբերեալ բանակցութիւնը լաւ ուղղութեան մէջ են. կը հերքէ այն զրոյցը թէ Կատարի մասին եղած ըլլայ միջազգային Դեսպանութեան:

ԼՈՒՏՐԱ, 6 Յունիս. Պ. Պուրք ծանուցեց թէ առաջիկայ երկուշաբթի հարցապնդում մը պիտի ընէ կառավարութեան, Դեսպանախորհրդոյ մասին Փրանսայի հետ յարաբերութեանց վրայ:

ՅԱՆԼԵՊՍԱՆ. — Մեծածէ տ'Աթէն լրագիրը կըսէ թէ, Թագաւորն յունիս 2ին մեկնեցաւ Իթէթէրգալուրի ուր Օլիա թագուհին միատեղ Սէրժի մեծ դուքսին ամուսնութեան ներկայ պիտի գտնուի: Ն. Վեհափառութիւնն իշխաններն Վիսպատէն պիտի ձգէ և Թուս իշխանին աւանանութեանն ետեւ, կրկին նոյն քաղքին շուրջը պիտի այցելէ: Ապա թագաւորն ու թագուհին Տանքմարք պիտի երթան իրենց արքայական ընտանեաց մօտ, և ամուսնը հոն պիտի անցունեն:

— Թագաւորին բազմախորթ թեան միջոցին արքայական գործերը պիտի կատարուին նախաբարաց խորհրդոյ կողմանէ:

— Անցեալ կիրակի օր, թագաւորն Աթէնքի պահապան աչքէ անցուց Կուսիկի հրապարակին վրայ: Այս պահապան 4,300 անձէ կը բաղկանայ որոյ հրամանատարն է Վասիլի Բէթիմէցա զօրավարը:

— Աթէնքի արաւոսական լըրագիրն հետագայ արքայական որոշմանդրը կը հրատարակէ:

— Դէորդ առաջին, Թագաւոր Հելենաց, փափաքելով որ մեր որդին Գէորդը հարկ տուած դաստիարակութիւնն ստանայ, որոշեցինք զրկել զինքը Տանքմարք նաւային գաղութը:

— Փոքր Ասիոյ և Միջերկրական կղզիներու յոյն ժողովուրդը միշտ սիրալիր ընդունելութիւն տեսնելու Աթէնքի մարտնչներն, որ այդ եղբոր մէջ կը շրջադաշնէ և կը հաստատեն մեզ թէ, կը յաւելու Մեծի, նաեւ այցելող մարդիկ տախտակամա:

ձը կը համարուին և իբր շնորհ թողութեան կը ինզրէին զորս շախմատներու (Իզմիրի մէջ) այդ նաւուն երկաթն ու շրջաններն ալ քիչ չը համարուեցան յոյն ժողովուրդեան կողմանէ, զոր ճշմարիտ ուստատեղի մը դարձուցին ամբողջ շաքարներով:

— Հելլենական կառավարութիւնը՝ Սար-Մէյնիկէնի դուքսին տրամադրութեան յանձնեց Բէլա-Մալիզոն, Դուքսը պիտի այցելէ այդ նաւով Նախորդի և Ալպանիոյ եղբորը:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՆԻՍԻԱ. — Իտալիոյ երեսփոխանական ժողովը վեհաբանութեան ենթարկեց օրինաց այն ծրագրին՝ որ Թունիսի մէջ իտալական հիւպատոսաց դատարանական իրաւունքը կը դադարեցունէ: Երեսփոխաններէն մին, կուզէր որ անշարժ կալուածաց վերաբերող դատերը տեղական դատարան իշխանութեան անցնէին: Յանձնաժողովը տեղեկաբեր, Պ. Սան-ճիուլիանօ կը յայտարարէ թէ, Իտալիոյ դատարան իշխանութեանց Թունիսի մէջ դադարեցնելու ամենեւին փառ մը չէր հասնէր իտալական շահուց: Պ. Մանչիլի, զանազան ատենաբաններու պատասխանելով, կառավարութիւնը կը պաշտպանէ ամբաստանութեանց դէմ, որք կըլլային իբր թէ կառավարութիւնը շատ ուշ կամ շատ կանուխ ընդունեց Թունիսի մէջ իտալական հիւպատոսի դատարանութեան դադարումը:

Մենք, բնա Մանչիլի, առաջինն եղանք սկզբամբ հաւանութիւն տուող և վերջին ալ չեղանք համոծայնութեան մը հիմնեց հանելու մասին: Բարեբաղդութեամբ լուծեցինք ինզրէր, մեր հարաւակաց և աղբյուրայ շահէրը սղաշտպանելով, և ուրիշ աղբյուր գնահատութեան արժանանալով:

Նախարարն յետոյ դաշնագրութեան մէջ մի կէտերը կը ընեն և կը զրոյցեն այն բազմաթիւ օգուտները որք հիւպատոսաց (իբր թէ կորուսած) իշխանութեան առթեցին, Իտալի կուտայ

նաեւ թէ, մեծածէ գիտարութիւններով կարելի եղաւ ձեռք ձգել այն վիճակը՝ որ դատարանական վարչութիւնը Գաղղիական դատարանաց կը յանձնէր: Անշարժ գոյից դատերն ալ մօտերս պիտի յանձնուին այդ դատարանաց: Մանչիլի ապա ուրիշ հարցման պատասխանելով կը յայտարարէ թէ, չգիտէր որ Քորտոնի մէջ Դի-Էմիլիոն սպաննուած ըլլան: Նախարարութիւնը իտալական կողմէ արժանապատուութեամբ, այլ ոչ ամեն միջոցաւ: Կը մայր թէ որ երբեք չներկայի առիթ մը, որ ցուցնէ թէ հաւառակ համադրումն անհիմն է: Յետոյ օրինաց ծրագրի միակ յօդուածն ընդունուեցաւ երեսփոխանութեան կողմանէ:

ՅԱՆԼԵՊ. — Արմատականներէն զատ, ոչ ոք Փրանսայի մէջ կուզէր սահմանադրութեան վերաքննութիւն կառավարութեան առաջարկութիւնները չէին համապատասխանէր քաղաքական դաւ և պէտք մը: Նոյն իսկ աղբյուրն ժողովը միջակ իշխման վերաքննութեան մասին, ջրբառութեամբ մտիկ քրաւ նա կառավարական ծրագրին ընթերցումը, Եթէ աղբյուրն ժողովը յանձնաժողով մը կազմեց, որ մեծամասնութեամբ նպատաւոր է իրեն, ոչ թէ պատեհ և լաւ դատելով էր, այլ անոր համար էր՝ որ որոշած է նախարարութեան ներքին կանգնել, և վերաքննութեան ծրագրին հեղինակն ալ այս վերջինն է: Ոչինչ կըսողներ Պ. Փիլի Թէրին, կըսէ և Նոյն, վերաքննութեան նախաձեռնութեան գաղտնիքն յղաքանաւ, և ցաւայի է որ յապաւ և ձեռնարկեց: Մայրաքաղաքէն վերաքննութեան օրը 4873 տարուայ սահմանադրական օրէնաց բարեփոխումներ կը ինզրէն, դա՛ չգիտի ըլլան կառավարութեան ընթերցում փափաքութիւններէն, Իրենց ջանից այս առաջին յայտարարութեան մէջ ուրիշ բան կ'ապահովէ զանոն, Եթէ ոչ՝ իրենց պահանջնայց վրայ պնդելու քաղաքականութիւն մը: Նոր վերաքննութեան մ'ուս չպիտի յապաղի ինզրէր, ուստի սահմանադր-

ութեան մնայնութիւնը մշտնջենի կերպով վտանգի տակ պիտի մնայ:

ԱՆԳԼԻԱՅ մայրաքաղաքին մէջ մօտերս տեղի ունեցած շարահործական պայթմանց հեղինակները տակաւին չը գտնուեցան: Գետնակառութեան հաւաքած տեղեկութեանն նայելով, այս պայթմաններն երկու հօդիի դրո՞ծ են, որոյ մին Նէլսոնի կողմէն պատուանդանը ուսմբ և ձոն ալ նմանապէս երկու ուսմբ զետեղած պիտի ըլլայ: Իսկ միւսը՝ Սէն-ձէյմ Սո-Է-Լի կողմանց պայթմանները պատրաստած է Նէլսոնի կողմէն պատուանդանը դրուած ուսմբ պայթած չէ, անուշտ պատրաստութեան մէջ թերութիւններ գտնուելով, բայց ուսմբը քննողները կը մտածեն թէ կողմող շատ չպիտի փնտաւէր, Եթէ նոյն իսկ պայթած ըլլար: Պայթմանը դոյացած բոլոր վերանորոգման տարածութիւնը քննուելով, տեսնուեցաւ որ խոտ մեծամեծ էին: Ճանիօր—Բէրլինը Քիւլպէն զատ, ուր առաջին պայթմանը դոյացաւ, և որ խոտ փնտսեց Սիւր Վալթըն Վիլիմս Վիլի տունը (որուն դէմ գոյացաւ երկրորդ պայթմանը քանի մը վայրկեան յետոյ) շատ փնտուեցաւ, բոլոր պատուանդանները խորտակեցան և տան կարտայնէրը մեծապէս փոխուեցան: Պատերազմական գործող նախարարութեան վերաբերող չէրք մը, որ յիշեալ Վալթընի տան կից է, և Բիլլիքընտի դուքսին բնակարանը նոյնպէս պայթումէն փնտաւած են: Սթոքսըն Երաւի շրջակայից բոլոր տուններն ալ աւելի կամ նուազ փնտաւած են: Սէն ձէյմ թաղանթի մէջ, որ Բիլլիքնտի (թաղանթի մէջ հասարակաց պարտէզներ) հարկու մէջ լող հեռաւորութիւն ունի հաստատութեան հարկու մէջ էր: Կայ զայլ ման որոտուեցան և բաղմամբ կանայք նուազեցան: Դատով այս աղետից զո՞հ գացողներուն, ասոնց ճիշտ թիւը տակաւին ստուգուած չէ և կըլլալցուի որ չեղձակուայից ներքեւ մարդիկ մնացած ըլլան: Վերաւորաց վիճակը գոհացուցիչ է, ի բաց առեալ մէկ քանիներունը, որք ծանր վերքեր ստացած են:

— Ուրեմն չէ՞ք հաւատար ինձ:

— Զեղի չ'հաւատալ ներքի չէ, բայց քննողութի շանաչն անկարելի թուի միջ երիտասարդն մեքենաբար Ամելիայի մօտելով:

— Եւ ի՞նչ կրնայ ըլլալ ձեր ճշմարիտ ուրախութեան տարրն, հարցուց մանկամարդուհին կէս ձայնով:

— Զեր երջանկութիւնն:

— Իմ երջանկութիւնն... արդէն ըսի թէ երջանիկ եմ... և Ամելիա թիկնաթոռին վրա ինկաւ:

Երուանդ՝ որ կըլողար, և ալ ոտքի վրայ մնալու կարողութիւն չունէր, մանրամարդուհին ուժով արթնաց և շնչաւոր վիճակը տեսնելուն հատկաւ ձայնով մը գոչեց:

— Հապա ձեր սիրտի թագուն վիշտերն...:

— Ա՛յ վիշտ չունիմ... ձեր գութն... իմ երանութիւնս պակեց:

— Եւ ձեր...:

Երուանդ չիցած շարունակել, սրտին տրոփն ձայնը կրկնողէր:

Ամելիա առանց զիստալու թէ ի՞նչ կընէ, երկու թևերն հօրեղբորդուհին երկնցնելով սրտազնեցիկ ձայնով մը գոչեց:

— Գիշեր բարի... վաղը... շնորհ տեսնուինք...:

— Նորէն տեսնուինք... կրկնեց երիտասարդն նոյնպէս ցնորեալ աւան օր և միշտ... վաղեմի չ'մէ գիտեր... թերեւ երաղ մ'է այս... բայց կուզեմ... տեսնել... տեսնել... յարեց Ամելիայի ձեռքերը բռնե-

կու անունն արտասանել և զիրար դատելու մասին Բայց ամեն զգուշութիւն և անտարբեր մնալու ջանքն օր օր և փամ առ փամ աւելի կըլլաւ ինքն մաքուր հոգիներու այն երկնային աւելնի որու ծննդեան պատճառն ինքնին անձնութեան անբացարձակ մնալով, և լուրիւնէ գրգռելով երթալով կանգնէր այն սոյն երկու փափակ, թարմ ու անթիւ սիրտերու մէջ, և հիմա՝ գրեթէ իրենց կամքին հակառակ, վերջին հարուածը կուտար շուրթերու վրայ միայնակի փոխուելով միայնակի մը: Որ մարդկային ընդունելու մէջ ամեն բառերէ աւելի յատկութիւն ունի նախախնամութեան գաղտնիքը լուծելու համար և որ կանուսի Սէյ:

Երկու սիրեցեալներն պահ մը անբարբառ և իրարու փառած մնալէ ետեւ նախ երիտասարդն զուարթ վերաւառ մեղմիւ, զեղանի ծանկնաբար դուհուց հրապար շունչէն իր պարանոցն ու այտերն շրմագած լինելով իր կուսական խանդն բորբոքած էր, Ամելիա՝ նոյնպէս լուրջ մտածելու անկարող երբ երուանդ զուարթ վերացեց, իր արտաստաթով ու շառաղինալ այտերն անոր ետեւին հպեցան և երկուքին ալ արտուեց իրար անհունութիւն և երկու նոնաղոյն բնութենէն մեքենաբար կցելով մեղմ, անմուսնչ և հոգեբուն ամբողջ մը կազմեցին:

Սակայն այս սիրային միջոտութիւնն Ամելիան ցնդեց, որով յոնկարծ ե-

րիտասարդէն զատուելով խօսելու կամ հրաման մը տալու պիտի սկսէր, երբ այս վերջինն միշտ ծնչան վրայ, իր գրաւիչ, քաղցր, ու երկնայեան զգացումներէ մոլորեալ նայուածքն իր սիրուհու վրայ կեդրոնացնելով արտաուշ և ալերալալ ձայնով մը գոչեց:

— Գթութիւն...:

Ամելիա երիտասարդին անխուսափելի հրապարեանքն փրկուեցաւ դուրս գաղական քաղաքապետութեամբ մը որ միայն հաւատարիմ կ'ինքրու և պարկեշտ կոյսերու յատուկ է, և որով կին կուող արարածն մինչև Աստուածութեան կը մտնի: Ամելիա կ'ըսէ, իր կորուսեալ վիճակին մէջ եւ լեքարական ջրածնութեամբ մը լուրջ բանն առ ինքն ձգելով ոտքի վրայ ցաւակեց և քայլ մը անդին անցնելով հանդիսական անդիմադրելի ձևով մը հրամայեց:

— Ելի՛ր... կէս գիշեր անցած է: Երուանդ հնազանդեցաւ ու երեսուն ձայնով մը ըսաւ:

— Ըսէ՛ք թէ վաղը շորէն պիտի տեսնուինք... այնպէս չէ՞:

Ամելիա երիտասարդին չիւթուած թիւնը տեսնելով զինքն յուզող անհաստատութիւնը մեղմացաւ և զեւղեցիկ փայտով մը գոչեց:

— Այո՛, վաղը... և ամեն օր պիտի տեսնուինք... վաղեմի... կ'զգամ թէ... Անտիական կ'ընէ չ'ընցաւ շարունակել:

Շարք ընդ հոսպ

ԶՄԻՒՆՈՒՄ ԵՒ ԱՆՆԱՆ

Հոն՝ ուր մի քանի տարի առաջ փայտաշեն և խարտուղիներ և խարտուղիներ կ'երկարեին, ուր ճուրջ և անել արահետներ կը յանգեին, ուր մանուածապատ եղբի մը խորշերուն մէջ ալիքներուն հաւաքած աղբն ու աղտոնութիւնը փռուելով օդը կ'ապականէին, այսօր իբր քարաշէն թուով կը տարածի եթէ ոչ ուղիղ գէթ կանոնաւոր գծի մը վրայ սոյն քարաւորը որ իւր հարթ և տափարակ քարայտակով քաղաքին դարձուի փողոցներուն նախնիքը կը դրդուէ հետզհետէ իրեն նմանելու, թէեւ շատ ուշ, ճատ ուշ, ճատ որովմէ չը յուսացուիր զի գտնուի այժմ քաղաքին միջին շրջանը քարաւոր մը ուր դեռ այսքան վատթար փողոցներ ունենայ, փողոցներ զոր Պէթէ իրաւամբ փորձանքներ կ'անուանէ. թէեւ Հոնովմ, Ալթէնք, Եգիպտոս և գրեթէ բոլոր հին աշխարհ չըջագոյլը քաղաքներն կը գոյն երբեմն մեր քաղաքին կայանոցներն և փողոցներն. առաջ ինչ յառաջագիւ մուկիւն երկու հազար տարուան չըջանի մէջ...

Սակայն թողունք այս տխուր տեսութիւններ և վերադառնանք քարաւոր, քարաւոր միշտ քարաւոր, բայց հոն երբ պահ մը մեր աւերակը մեր չորսը բոլորենք, պատմական անթիւ իշխատակներ կը գրգռեն մեր մտքին մէջ Սիբիլի վրայ կը կարծենք տեսնել քարաղած Նիոպէն որ իւր որդւոց դիակներուն վրայ արտասուք կը թափէ. Թմիլիսի ետեք կը փափաքենք տեսնել Լիւդիոյ մայրաքաղաքը՝ հռչակաւոր Սարգոս երկրորդ. Հոնովմ կոչուեցաւ իրաւամբ, և որ երկար ժամանակ հեծեց պարսկական բարձրաբուն լուծին ներքեւ. Քեթոնէսի պարանոցէն անդին կը կարծենք նշմարել Նիկեսոս իւր մէջ հանունը քաջ ու տաճարներով, երեսնու զոր Մակեդոնացի աշխարհակալը թերեւ Լեոնիս չըմենալուն համար նոյն պարանոցին բացմամբ Զմիւռնիոյ միայնակաւ ձեռնարկը անկաւար թողուց. աւելի մօտը կը ջանանք որովք ալ ջնջուի ներ զոր Տրոյի ալիքներէն պատմաւոր մին մէջ վերադարձած Աքայէի քաջերը իրենց լուրջ քաղաքին ջին ճատ պատգամի:

Բայց ոչ մարդու երեւակալութեան թեւերը կարելի է մեկրատել, ոչ ալ անոր փափաքներուն սանձ մը գնել. միայն թէ կանանց այն յոգնախուռն բազմութիւնը որ ա՛նն երեկոյ աւերակն վերջին ճառագայթներու հրաւերին համեմատ կողքայ զբաւառանալ այս վայրը, բոլորովին անտարբեր կը լինուի ինչպէս քաղաքական լինդիւններու՝ նոյնպէս նաեւ պատմական այս ամեն յիշատակներու. թէեւ այս անտարբերութիւն մեծ փաստ մը կը լինի, զորաւոր առարկութիւն մը կը կարծուի լուսաւոր երկրի մը անպատեհ իրաւացիութեան՝ իր գական սեռին ընտրողական իրաւունքը մերժելու համար. հաւկառակ պահպանողական կուսակցութեան ջանքը և առաջարկութեան երկու կուսակցութիւններ ալ իրենց սկզբնային անդաւազանը կը կորուրէն այս պարագային մէջ. բայց ինչ վրայ ի գական սեռին համար. միթէ այն առանց ընտրողական իրաւունքի նուազ սերելի է և հաճելի մարդու, նուազ զգուրկի

է և պաշտելի, նուազ ազգեցական և իշխանութիւն ունի անոր վրայ. Արդարեւ կինը կարծես երեք բանի կը կարծուի՝ հաճելի լինել, սիրուիլ և հրամանաւոր չլինել. Երեւոյ էակ մը չկրնար տարբեր պահանջել. կրնայ հնազանդութիւն կը խնդրէ իրմէ. նէ կը հնազանդի. բայց նոյն իսկ այս հնազանդութեան սիրուն և անզգալի գերիշխանութիւն մը կը գործածէ. Միւսնոյն կրնայ կնոյ հետեւիլ կը պատուիրէ մարդուն. միակ օրէնք որ աւետարանական ամեն հրամաններուն մէջ կէտ առ կէտ կը գործադրուի միշտ և պիտի գործադրուի ամեն տեղ:

Ուստի կանանց կը հետեւին մարդեր ի քարաւոր. հոն կը լինին ժամադրութիւններ. հոն կը լըմբուին բարեկամներ. հոն կ'ուսնան իրենց սիրահար և սիրուհի ու շեշտակի անհարկներ կը փոխանակեն և վերջապէս հոն տարւոյն այս եղանակէն սկսելով՝ ա՛մեն իրիկուն արանց և կանանց բազմութիւնը ստեպ մշտածուի ալիքներու պէս տատանելով կ'երթնեն:

Թէ և չ'կան ծաղիկներ, չ'կան բուրբուռներ և հողիւ հող մի քանի սրճարաններ հովանաւորելու համար անկուած ծառեր և գալարիներ կը տեսնուին. բայց կանանց փեղկերը զարդարող երկներանդ ծաղիկներ գրեթէ չարժուի պարտէլ մը կը յօրինեն և պճնաւոր երիտասարդներուն թաղիկներուն օգին մէջ սքիւռած Բարիդեան արուեստական հոտերը ամեն բնական բոյր կը գերազանցեն. Անհնարին հաճոյքով մը կը չըջագոյն մարդը ընդհանրութեամբ այս իրաւունք բազմութեան մէջ, ուր մէն մի քաղաքի հոս վարդաւուն և հրապուրիչ անհարկ մը իւր սիրտը կը ծակէ. հոն սիրուն ժպիտ մը իպրկարտի աշակերտներուն ի զուր բուռն ջանացած այդ վերքը կը լըմնդի. անդին կարմիրանդ և թաւապատ այտեր կը զմայլի. ասոցին կը զնայուրեան վրայ չըջական մը կը գործուրայ. աւելի վարը կարապի նման սպիտակ ծոծրակ մը նշմարելով կը վարդանոր սիրուն և հրաշագեղ զէմքն ալ տեսնուի համար. մէկ կողմը գեղձանի մը ոսկեհոտ մազերը և կապուտ աչքը կը հիւսնայ. միւս կողմը թխակի մը տրիփ աղող մեղական զօրութիւնը չըմար ընդգիւնդել. քեչ մը հեռուն կարճաթիւ ցիտակի բայց թղլ տուած ձիւնափայլ թեւերով և ողորկ ուսերով հրեշտակի երկոյթը ստացած պճնաւորին մը թուիլ կը զիտէ, որ հազիւ հաղ գետին կը շոյափէ Լուի Ժէ. ներքիններով կոկիկ օդիկներու մէջ սեղմուած իւր քնքուշ և փոքրիկ ոտքերով, որոնք ամեն շնորհներու համառօտութիւնը կը կարծուին. մինչ գիւմայէն եկող լանջալիւր և վեհապանծ հասակի մը առջին որ գիտէ Բարիդեան նորածնութեան ընտիր ճաշակին համեմատ իւր մարմնոյն մէն մի գեղեցկութիւնները ի տես հանել, ջղաճգական սարսուռով կը ցնցուի և անխառնաճ իր մտաւոր. և ի վերջոյ երբ պահ մը կը մտաբերէ թէ չ'կրնար իւրացնել յաւերժահարմարութեան այս օթեւանը որու ոգիներուն հրապուրելի անկախի կղզոյն բնիկներու գեղն կը գերազանցէ կարծես, բարոյական լըմ մը կը զգայ որ մարմնոյն յոգնութեան ասելի կընդհարմէ իւր վրայ, և ուստի կ'գայ հանգիւլ կամ յ'Ահամպրա կամ ի Լուրա:

ՀԵՆՐԻՈՆ

ԵՂԵՊՈՍԻ ԲՈՒՐԳԵՐԸ

Ո՛հ Նեղոսի՛ կոթողներ, ցաւի չըբեղ օթեւանք, ինչպէ՛ս ըզճեղ պանծանող մարգիկներու գիտեն աչք. Սեղ ճակատուց ձեր առջև ամեն լեռներ խոնարհին, Անհուն ստուեր ձեր հեռուն կը տարածուի մէջ գալանի. Բայց մարդն ըզճեղ ստեղծեց, և բնութիւն իւր տխրեց. Ձեզ կեանքի հետ միասին անմահ հոգի՛ն պարգեւեց. Բանի՛ անգամ լըս թեամբ բաւական ձեր ստորոտ. Ձեր բոլորքը կը խոչեմ այն անսահման անթիւ կոյտն. Սերունդներու, դիւցազանց, ժողովրդաց մեծամեծ, Ժամանակին զոր հեղեղ իւր ալեաց հետ գլորեց. Խալիֆ, Սուլթան, Թաթար, աշխարհիկ, ցեղ և քաղաք, Մերթ պանծալի անուններ, այսօր անայն ուրուականը. Նոցա վըրայ դուք միայն կ'ապրեցէք և կը միայնաւոր Տարեգրութիւն դարեւու, թագաւորաց գերեզման. Աւանդապահ գիտութեան, լեզուներու, կրօնքի. Հըրաշալիք, տեղեւոյն, գիտութիւն դաս հրամայի. Օ՛հ ընդունէ իմ նուէր, ո՛վ դու որոյ ձեռք անրիծ Նոցա ժայռն վըրայ սերտ և աւազան քան օրինձ. Դրօշմեց տկար իմ տաղեր: Անցէ՛ք անթիւ դուք դարեր, Թագաւորներ և աղդեր, անցէ՛ք ամենքը իբր ստուեր. Այս բուրգերն են յաղթանակի, և յաղթելով են մահուան Պիտի գոչեմ իմ կորդիս. «Տաղերս անմահ պիտի ըլլան» ՏԸԼԻՒ Ա. Տ.

Ստորագրեալ պատիւ ունիմ ծանուցանել ԳՈՒԻՆ և ՌԷԼԻՆՍ ՄԱՐԻՆ ասպանդուկան ընկերութեանց յաճախորդներուն, թէ Լազար Միտի այսօր հետեւ այս բնութեանց գործակալութեան մէջ պաշտօն չունի. ՃՅՆ Ա. Ա. ԿՈՒԻ Իդրի 3 Յունիս 1884

Փաստաբան Սարգիս Էֆենտի Շահինեանի գրասենեակը՝ կը գտնուի կառավարութեան պալատին դիմաց, Էփիա-Ջատէ խան մէջ, վերնայտը, թիւ 7:

ՔԱՅԱԿ

ԱՐԻԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ծաղկաքաղ Աշխարհիկ լեզուէ Հանդերձ Կենսագրական, Պատմական, Գիտաբանական և Աշխարհագրական ծանոթութեամբ:

Երկրորդ տպագրութիւն
ՓՈՓՈԽԵԱԼ ԵՒ ԻՒՍՏ ՃՈՒՍՏԵԱԼ

Աշխարհագրութեամբ
Ա. ՊԻՊԵՆՆԵԱՆ

Տպարարութեան
ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Սոյն հատորը կը տարւունակէ, աշխարհագրական գրութեանց թէ՛ արձակ և թէ՛ չափաբերական ընտիր հատուածներ, որք խիստ օգտակար կրնան ըլլալ աշակերտաց վարժութեան համար. կը գտնուի Պոլիս հայ գրականատեղի, ի գին 5 դահեկան արծաթ:

THE LONDON PHARMACY

ԴԵ ԶԱՐԱՆ ԼՕՆՏՕՆ
ՄԱՐԻՆ ԵՒ ՕՍԻՐ ՔԵՐԵԱՐՈՒՄԸ
Ի ԶՄԻՒՆԻՍ

MOORE'S.—Glycerine and Honey Jelly: Ձեռները, երեսը և մանուկ մորթը կակուղցնելու և տաքէն ու հոլէն առնելու ամեն կերպ արհեստաւորութիւնները անհետացնելու:
MOORE'S.—Effervescing Saline: Ախորժակամբ ստորագրող գեղը ընդգէ՛մ մաղձային զգացմանց, անմարտողութեան, գլխացաւի և ստամոքսի ամեն անկարգութեանց:
MOORE'S.—Alcool d'Opheline Febrifuge Indien: Այս գեղը յանձնարարուած է մանուկաբար պէն երկրներուն համար ուր ընդմիջական տենդերը կ'տիրեն (fevers intermittentes):
MOORE'S.—American pick-me-up Bitters: Այս գեղը ուժաւոր ստամոքսային և ախորժակաբերէ:
MOORE'S.—Guerison speciale (patent): Քոստուութեան (gale) և ուրիշ հիւանդութեանց շանց ուժիոյ համար:
MOORE'S.—«Perfect» Huile de Foie de Morue au proto-Iodure de Fer: Այս ձկան երկը վճիռ և անայտնիքի բնդ գէ՛մ Ոսկրածէնութեան Rachitisme խուրախութեան scrofule և մորթային արտաբնութեանց անհրաժեշտ գեղ է հիւանդութեան նոր ելուորներուն և տկարակամ մանկանց համար:
MOORE'S.—Patent Delectables—Iceland moss and Pectoral jujubes. Ընդգէ՛մ հալի և մանուկաբար յանձնարարուած ընդգէ՛մ ջըրտահարութեան, կոկորդի շնափողի հարբուիի եպլն:
MOORE'S.—American Bay Rum: Մազերը բարեւելու և ճոխացնելու համար:

MOORE'S.—Celebrated Egg Julep

Այս պարզ բաղադրութիւնը որ հաւկիթի գեղեցուցով շնուած է գերազանց է քան ամեն միւս ողեխառն ներկերէ (պոյա) և ընդհանրապէս Hair Washes անուանով կրճախուի (մաղ լուսու):
MOORE'S.—Terebene Soap Վաղահար նորութիւն այս թուանէթի սապօնը մորթը կը կակուղցնէ և կրկնէ:
MOORE'S.—Quinine Hair Lotion: Մազերը լուսու, ուժաւորնելու և թեփերը անհետացնելու համար յանձնարարուած:
MOORE'S.—Nigrine: Մազի ներկ վարդիկական և անփոփոխ:
MOORE'S.—Rosemary Hair Wash Գլխու թեփերը անհետացնելու, և անոնց դոյզութիւնը խաղ իւրեւ համար:
MOORE'S.—Eau de Jouvence (Doree): Պարզ ջրոյ պէս անմեղ հեղուկ մի: Այս հեղուկութիւն գործածութեան մազերը աստիճանաբար այնպիսի ոսկեղոյն խաղաղութիւն մի կը տառնան որոյ վըրայ տեղեւորաբար կ'ըստանայուի:
MOORE'S.—Chilblain Liniment: անվիւզ բուժում ուռեցներու:
MOORE'S.—Chilblain Salve.—խոցոտած ուռեցներու համար:
MOORE'S.—Petroleum Pomade. Այս մանուկաբար պէս կը պատուիրուի հերաթափութեան համար երբ կնուութիւն ըլլայ կամ մազերը կարճ և տկարաբոյս են, յայնժամ իւր աղդուազոր յատկութիւնները երեսն կը լինեն նորաբոյս մազերու յորդառատ անմամբ:
MOORE'S.—«Perfect» Huile de Foie de orue avec extrait de Malt: Այս ձկան երկը ալ ամենալուստաբար գեղ է անունը է գիրնալու համար, գործածելու և զանալը և համը խիստ հաճելի և օգտակար է և արդիւնքն ալ զօրաւոր. Այս ձկան երկը նորվեհիոյ Մօրիս ձկան լեւորդի իւզին 0/0/50 ծանրութիւնը կը պարունակէ, իւր ներգործութիւնը ուղղակի ընդերային մանրաթիւ լից վրայ կ'աղդէ:
Ընդհանուր պահեստատեղի
Լոնտոնական դեղաբան
Ա. ՄՈՐԻ ԵՒ ԸՆԿ.

B. DIOGENIS & Co

Վ. ՏԻՕԵՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՋԱՆԴԻՍ

ԱՄՈՒՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՆԻԹՈՑ

Այնու չ'հեղքէ, 19/1 Մայիս, 1884

ԿԱՆԱՆՑ ԳՕՍԹԻԻՄԵՆԵՐՈՒ, ՌՕՊԱՆԵՐՈՒ և ՏՂՈՑ ՀԱԴՈՒՍՏԵՆՐՈՒ համար տօն գիններով ամեն նոր տեսակ ՄԵՏԱՓՄԵԱՆ, ԲԸՐԴԻՆ և ՐԱՄՐԱԿԵՂԵՆ ՍԹՕՅԱՆԵՐ, ինչպէս նաեւ զանազան տեսակ ՖԱՆԹԱՋԻԱՑԻ ՀԻԻՍԿԵՆԵՐ, ի վաճառ հանուած են:
Ամենանոր և ամեն տեսակ ձեւերով ՓԵՂՈՅՐՆԵՐ կանանց, փոքրիկ աղջկանց և փոքր տղոց համար:

Տանթէլներու, ասեղնագործութեանց, երկրներու, ժապաւէններու, ծաղիկներու և փետուրներու, քորաքներու, վրոցներու փողկապներու, ձեռնոցներու, հովազարներու, հովանոցներու և այլն և այլն կատարեալ և բազմազան տեսակներ:

Վերջապէս նորը ճաշակի յարմար նիւթերու առատ զանազանութիւն մը:

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԱՅԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Կը գտնուի յիշեալ ընդարձակ վաճառատանց մէջ

ՍՐԵՍՈՒ ՄԷՃԻՏԵՑԵՆ 35 ՂՐՈՒՆԻ ՀԱՇԻՈՎ

Իդրի 19/1 Մայիս 1884

THE

INSURANCE COMPANY

ԼԻՎԵՐՊՈՒԼ և ԼՕՆԾՕՆ և ԳԼՕԳ
ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Այս ընկերությունը հիմնված է 1881 թվականին և ունի
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

EUGENE DE FRANCONY
A BORDEAUX

ԲՈՐՈ և ՏՐԱՆՍԻՆԻ
Ի ՊՐՏՈՑ

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

LONDON & LANCASHIRE

ԴԱՄԱՆԱԿԱՆ

ԱՆՏՐԱԿԱՆ ՈՍԿԻ

1,832,000

ԴԱՄԱՆԱԿԱՆ

ԱՆՏՐԱԿԱՆ ՈՍԿԻ

232,948

ԼՕՆԾՕՆ և ԼԱՆԿԱՇԱԻՐ

ԳՐԱԿԱՆ

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և

1881 տարեկան հասցի 4,632,484

Ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
17,742,924

ԱՐՇԱՆՈՅՍ ՏՊԱՐԱՆ

Ի ՍԵՎԵՐԻՍԱՆ ՎԵՐԵՍՏԱՐԿ, ԹԻՒՆ 17

գործակալություն

Ա.ՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

QUEEN

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

RELIANCE

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆ ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ
ԹԻՒՆ 2 և 3
ՃԻՆՎ. ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆՍԻ ՎԵՐԵՍՏԱՐԿ ԹԻՒՆ 3

ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ
ԹԻՒՆ 2 և 3
ՃԻՆՎ. ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆՍԻ ՎԵՐԵՍՏԱՐԿ ԹԻՒՆ 3

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և
1881 տարեկան հասցի 4,632,484

QUEEN Ընկերությունը իւր 2,000,000 Անգլիական ոսկի գումարով
միատեղ ունի նաև բաժնետերեր ԱՆՏՐԱԿԱՆ ԵՐԱՐԱՐԱՏԵԱՆԻ
կատարելով վստահութեան արժանի է :

Ընդ. Գործակալը ՃԻՆՎ. ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆՍԻ ՎԵՐԵՍՏԱՐԿ
ԹԻՒՆ 2 և 3 զանազանացի և խնդրանքային արտադրանքներ
բաժնետերեր ԱՆՏՐԱԿԱՆ ԵՐԱՐԱՐԱՏԵԱՆԻ վճարել :

ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ QUEEN ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484
--	--	--	--	--

ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՆԱԿԱՆ RELIANCE ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484	Այս ընկերությունը հիմնականում զբաղվում է ծովային և 1881 տարեկան հասցի 4,632,484
--	--	--	--	--